

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Contabilidade Directiva	Código	611G02032	
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	EconomíaEmpresa			
Coordinación	Ruiz Lamas, Fernando	Correo electrónico	fernando.ruiz@udc.es	
Profesorado	Abeal Vazquez, Jose Pablo	Correo electrónico	j.abeal@udc.es	
	Ruiz Lamas, Fernando		fernando.ruiz@udc.es	
Web	http://fv.udc.es/12Ciclo/entrada.asp?pAsignatura=&&&&&pAmbito=0&&&am			
Descrición xeral	A materia persigue aprender a elaborar, ler, e interpretar e analizar información económico-financieira de una empresa para a toma das decisións xerenciais.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Xestionar e administrar unha empresa ou organización de pequeno tamaño, entendendo a súa ubicación competitiva e institucional e identificando as súas fortalezas e debilidades.
A2	Integrarse en calquera área funcional dunha empresa ou organización mediana ou grande e desempeñar con soltura calquera traballo de xestión nela encomendada.
A3	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa.
A4	Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas de empresas e mercados.
A5	Redactar proxectos de xestión ou de áreas funcionais da empresa.
A6	Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A7	Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A8	Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A9	Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.
A10	Ler e comunicarse no ámbito profesional nun nivel básico en máis dun idioma, en especial en inglés
A11	Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A12	Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1-Comprender coñecementos na área de estudo que parte da base da educación secundaria general, que apóiándose en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2-Saber aplicar os coñecementos ao seu traballo dunha forma profesional e posuír as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de traballo
B3	CB3-Saber reunir e interpretar datos relevantes da área de estudo para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4-Transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5-Desenvolver habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1-Saber desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións empresariais
B7	CG2-Saber manexar os conceptos e técnicas empregados nas diferentes áreas funcionais da empresa, así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización
B8	CG3-Saber tomar decisións, e, en xeral, asumir tarefas directivas.
B10	CG5-Respectar os dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, respectar a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
<p>Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.</p> <p>Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.</p> <p>Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.</p> <p>Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.</p> <p>Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.</p> <p>Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.</p>		<p>C1</p> <p>C4</p> <p>C5</p> <p>C6</p> <p>C7</p> <p>C8</p>
<p>Xestionar e administrar una empresa ou organización de pequeno tamaño, entendendo a súa ubicación competitiva e institucional e identificando as súas fortalezas e debilidades.</p> <p>Integrarse en calquera área funcional dunha empresa ou organización mediana ou grande e desempeñar con soltura calquera traballo de xestión nela encomendada.</p> <p>Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa.</p> <p>Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas de empresas e mercados.</p> <p>Redactar proxectos de xestión ou de áreas funcionais da empresa.</p> <p>Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.</p> <p>Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.</p> <p>Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.</p> <p>Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.</p> <p>Ler e comunicarse no ámbito profesional nun nivel básico en máis dun idioma, en especial en inglés</p> <p>Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.</p> <p>Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.</p>	<p>A1</p> <p>A2</p> <p>A3</p> <p>A4</p> <p>A5</p> <p>A6</p> <p>A7</p> <p>A8</p> <p>A9</p> <p>A10</p> <p>A11</p> <p>A12</p>	

Comprender coñecementos na área de estudo que parte da base da educación secundaria general, que apoiándose en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	B1	
Saber aplicar os coñecementos ao seu traballo dunha forma profesional e posuír as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de traballo	B2	
Saber reunir e interpretar datos relevantes da área de estudo para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	B3	
Transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	B4	
Desenvolver habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	B5	
Saber desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións empresariais	B6	
Saber manexar os conceptos e técnicas empregados nas diferentes áreas funcionais da empresa, así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización	B7	
Saber tomar decisións, e, en xeral, asumir tarefas directivas.	B8	
Respectar os dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, respectar a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.	B10	
Saber identificar e anticipar oportunidades, asignar recursos, organizar a información, seleccionar e motivar as persoas, tomar decisións en condicións de - incerteza, alcanzar os obxectivos propostos e avaliar resultados.		

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: O SISTEMA DE INFORMACIÓN FINANCEIRA EMPRESARIAL	Información financeira interna vs. externa. Información financeira normalizada. A información financeira como ben público: comportamento ético
TEMA 2: PREPARACIÓN DE CONTAS ANUAIS	Contas anuais na normativa española. Contas anuais nas Normas Internacionais de Información Financeira. Modelos de contas anuais consolidadas. Requisitos de presentación e depósito.
TEMA 3. OTRA INFORMACIÓN FINANCEIRA OBRIGATORIA	O informe de xestión O informe de auditoría. O informe de goberno corporativo. Requerementos específicos a empresas cotizadas.
TEMA 4: INTRODUCCIÓN Á ANÁLISE DE ESTADOS FINANCEIROS	Finalidade e enfoques Limitacións da información Revisión formal. Análise do entorno. Análise das características da entidade Técnicas e instrumentos para a análise Ciclo de explotación e ciclo de capital.
TEMA 5: ANÁLISE ECONÓMICO	Análise da composición e evolución da conta de resultados Rendibilidade económica. Análise do margen Análise da rotación Análise do valor engadido
TEMA 6: ANÁLISE FINANCIERO	Análise de situación da liquidez e a solvencia Análise dinámico da liquidez e a solvencia O apalancamento financeiro A rendibilidade dos capitales propios O beneficio por acción

TEMA 7: INFORMACIÓN ESTRATÉXICA PARA A DIRECCIÓN	<p>O informe de capital intelectual</p> <p>Indicadores de xestión e cadro de mando integral</p> <p>Memorias de sostenibilidade (responsabilidade social corporativa)</p> <p>Información integrada</p>
--	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A8 A11 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C4 C5 C6 C7	17	34	51
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C1	25	50	75
Proba mixta	A1 A3 A6 A7 A8 A11 B1 B2 B7 C1 C8	3	9	12
Presentación oral	A9 A10 A11 A12 C1	2	6	8
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición resumida dos temas do programa con axuda de supostos prácticos.
Solución de problemas	Resolución de casos prácticos, tanto na aula como fora dela, tanto individual como en grupo.
Proba mixta	Exames teórico-prácticos.
Presentación oral	Presentación oral de solucións de casos prácticos. Pode ser tanto individual como en grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	<p>Titorización para a resolución de casos prácticos.</p> <p>Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase ao inicio do curso un calendario específico de titorías compatible coa súa dedicación, motivo polo cal dito alumnado deberá poñerse en contacto co profesor nos primeiros dez días do cuadrimestre en que a materia se imparte, coa finalidade de fixar o devandito calendario.</p>

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 C1	Solución de casos prácticos, que poderán ser presentados oralmente.	20
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A8 A11 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B10 C4 C5 C6 C7	Se puntuará a asistencia e participación na aula.	20

Proba mixta	A1 A3 A6 A7 A8 A11 B1 B2 B7 C1 C8	Exames teórico-prácticos, valorados conforme se explica nas observacións.	60
Outros			

Observacións avaliación

Os cuestionarios de exame se redactarán inicialmente en castelán. Os alumnos que desexen un enunciado en galego deberán solicitalo con unha antelación mínima de 15 días.

Condições de realización das probas mixtas:

Está prohibido acceder a aula do exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior, ou almacenamento de información. As faltas de disciplina implicarán que o alumno deberá realizar oralmente as probas de avaliación.

Os casos prácticos deberán ser entregados ao longo do curso, dentro dos prazos marcados polo profesor.

Cualificación de non presentado. Corresponde ao alumnado, cando solo participe de actividades de avaliación que teñan unha ponderación non superior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da cualificación obtida.

Probas mixtas

A primeira proba (exame) avaliará os temas 1 a 3, e se realizará inmediatamente despois de completar eses temas (outubro ou novembro). A puntuación máxima será de 3 puntos. A segunda proba se corresponde co exame final, no que se avaliará toda a materia. A puntuación máxima será de 6 puntos. Os alumnos que aprobaran a primeira das probas obxectivas (un mínimo de 1,5 puntos sobre o máximo de 3 puntos) non estarán obrigados a examinarse dos temas xa superados. Así, se un alumno aprobou a primeira proba obxectiva, solo terá que examinarse obrigatoriamente dos temas 4 a 7 no exame de xaneiro.

Na primeira oportunidade (xaneiro ou maio), os alumnos que non superaron o primeiro exame dos temas 1 a 3 so serán avaliados pola cualificación obtida no exame final. Na segunda oportunidade (xullo), os alumnos que non superaron o primeiro exame dos temas 1 a 3 serán avaliados pola maior das puntuacións acadadas nos exames da primeira e da segunda oportunidade.

Os alumnos que superaron o primeiro exame dos temas 1 a 3 serán avaliados na primeira oportunidade pola maior das puntuacións acadadas nese exame, de presentarse na convocatoria oficial para subila nota acadada no primeiro exame. Estes alumnos, no seu caso, na segunda oportunidade (xullo) serán avaliados no exame dos temas 1 a 3 pola maior das 2 ou 3 notas acadadas ao longo do curso.

No que respecta aos temas 4 a 7, valorase en un máximo de 3 puntos. Para aprobar a materia, requírese acadar nesta parte un mínimo de 1,2 puntos. Para a segunda oportunidade, tomarase a mellor das dúas notas dos temas 4 a 7, sempre que se supere a nota mínima de 1,2 puntos. De non superar a materia por esta causa, a cualificación en actas non recollerá as puntuacións das probas mixtas.

Solución de problemas

Poderán sumarse ata 2 puntos pola realización e/ou presentación oral de prácticas individuais ou en grupo. Ao efecto, se deberán realizar e entregar no prazo establecido os cuestionarios propostos polo profesor. Entregados os cuestionarios, se realizarán dous exames, que poderán ser orais ou escritos, sobre o temario correspondente ao seu contido. O primeiro exame referirase aos temas 1 a 3. Acadarase una puntuación máxima de 1 punto, sempre que as prácticas correspondentes a esa parte tiñan sido cualificadas como Apto. O segundo exame referirase aos temas seguintes. Acadarase unha puntuación máxima de 1 punto, sempre que as prácticas correspondentes a esa parte tiñan sido cualificadas como Apto.

Sesión maxistral

A cualificación das sesións maxistrais (20% de la cualificación) esixirá unha asistencia mínima a clase do 70%.

A avaliación en xullo aplica as mesmas normas, salvo que entren en contradición coa normativa xeral da UDC ou da Facultade de Economía e Empresa. Porem, os alumnos que suspendan na 1ª oportunidade non poderán acadar unha nota final na materia maior de 6 puntos (Aprobado) na 2ª oportunidade de xullo.

Proba oral voluntaria

Na primeira oportunidade, os alumnos que acadasen por avaliación continua, antes do exame final da convocatoria, unha puntuación acumulada de 5 puntos, poderán optar a sumar dous puntos máis pola presentación oral dun traballo.

Avaliación adiantada

No caso de que ao alumno se lle conceda unha oportunidade de "avaliación adiantada", e só neste caso, realizarase unha proba mixta oral e/ou escrita encamiñada a avaliar todas as competencias e contidos propios da materia.

Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia:

Agás para as datas aprobadas na Xunta de Facultade no que compete á proba obxectiva, para as restantes probas acordarase ao inicio do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, motivo polo cal dito alumnado deberá poñerse en contacto co profesor da materia nos primeiros dez días do cuadrimestre en que a materia se imparte, coa finalidade de fixar o devandito calendario. As probas terán o mesmo formato que para os alumnos con dedicación a tempo completo.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - GONZÁLEZ PASCUAL, J. (2008). Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera. Fundamentos teóricos y aplicaciones. . Madrid. Pirámide - Muñoz Merchante, Ángel (2009). Análisis de estados financieros : ejercicios y test . Madrid : Ediciones Académicas - GONZÁLEZ PASCUAL, J. (2008). Análisis de la empresa a través de su información económico-financiera : aplicaciones prácticas. . Madrid: Pirámide - Muñoz Merchante, Ángel (2009). Análisis de estados financieros : teoría y práctica . Madrid : Ediciones Académicas - KAPLAN, R.S. y NORTON, D.P. (2009). Cómo utilizar el cuadro de mando integral : para implantar y gestionar su estrategia. Barcelona. Gestión 2000
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - ESTEO SÁNCHEZ, F. (2003). Análisis de Estados Financieros. Planificación y Control. Madrid: CEF - (). . www.icac.meh.es www.ifrs.org www.cnmv.es www.globalreporting.org www.theiirc.orgwww.icac.meh.es www.ifrs.org www.cnmv.es www.globalreporting.org www.theiirc.org

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade Financeira I/611G02013

Contabilidade Financeira II/611G02018

Contabilidade de Xestión/611G02022

Contabilidade das Operacións Societarias/611G02027

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sistemas de Información para a Xestión Financeira da Empresa/611G02028

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías